

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

01 Φεβρουαρίου 2018

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **01/03/2018**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Οριακή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος σε Ευρωζώνη και ΕΕ**

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος, μετά την υψηλότερη επίδοση των τελευταίων 17 ετών τον Δεκέμβριο, τον Ιανουάριο κινείται ελαφρώς πτωτικά στην Ευρωζώνη, μειούμενος κατά 0,6 μονάδες (στις 114,7 μον.), αλλά και οριακά στην ΕΕ, κατά 0,4 μονάδες (στις 114,7 μον. επίσης)¹.

Συγκεκριμένα, στην **Ευρωζώνη**, η επιδείνωση των προσδοκιών προέρχεται από τη μείωση του δείκτη στο **Λιανικό εμπόριο** (-1) και τις **Υπηρεσίες** (-1,3), αφού στη **Βιομηχανία** (+0,0) οι προσδοκίες είναι σταθερές ενώ βελτιώνονται ελαφρώς στις **Κατασκευές** (+1) και την **καταναλωτική εμπιστοσύνη** (+0,8). Σε επίπεδο των μεγαλύτερων χωρών, ο δείκτης βελτιώνεται στην Ολλανδία (+0,9), την Ισπανία (+0,9), στην Πολωνία (+5) και την Γερμανία (+0,6) και επιδεινώνεται στην Ιταλία (-1,7) την Γαλλία (-2,4) και στο Ηνωμένο Βασίλειο (-0,7). Σε τομεακό επίπεδο, οι προσδοκίες ακολουθούν την τάση της Ευρωζώνης, με εξαίρεση τις Κατασκευές, όπου και σημειώνεται επιδείνωση προσδοκιών. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +8,5 και +8,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι προσδοκίες για την εξέλιξη της παραγωγής δεν μεταβάλλονται, ενώ οι εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης βελτιώνονται ελαφρά, με τα αποθέματα να μεταβάλλονται θετικά και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +15,2 και +16,7 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους μεταβάλλονται οριακά αρνητικά στην ΕΕ, όπως και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της να επιδεινώνονται στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +3,9 και +5 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα μεταβάλλονται αρνητικά και στις δύο ζώνες, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα υποδηλώνουν κλιμάκωση και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες παραμένουν στα ίδια επίπεδα.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινήθηκε στις +1,7 μονάδες στην ΕΕ και τις +4,6 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών βελτιώνονται στην Ευρωζώνη, όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση, οι οποίες όμως επιδεινώνονται στην ΕΕ.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις +0,4 και +1,3 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους μεταβάλλονται αρνητικά στην Ευρωζώνη, ενώ οι αντίστοιχες για την γενική κατάσταση της οικονομίας παραμένουν αμετάβλητες. Στην πρόθεση αποταμίευσης καταγράφεται οριακή βελτίωση στην ΕΕ, ενώ οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας επιδεινώνονται και στις δύο ζώνες.

¹ Λόγω της ετήσιας αναθεώρησης των σταθμίσεων ανά χώρα και την ένταξη του 2017 στην περίοδο βάσης (1990-2017), τα στοιχεία έχουν αναθεωρηθεί για τις προηγούμενες περιόδους. Στον συνολικό δείκτη για τον Δεκέμβριο του 2017 πραγματοποιήθηκε ως εκ τούτου μια μικρή προς τα κάτω αναθεώρηση στις 115,3 μονάδες για την Ευρωζώνη και τις 115,1 μονάδες για την ΕΕ.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2016=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

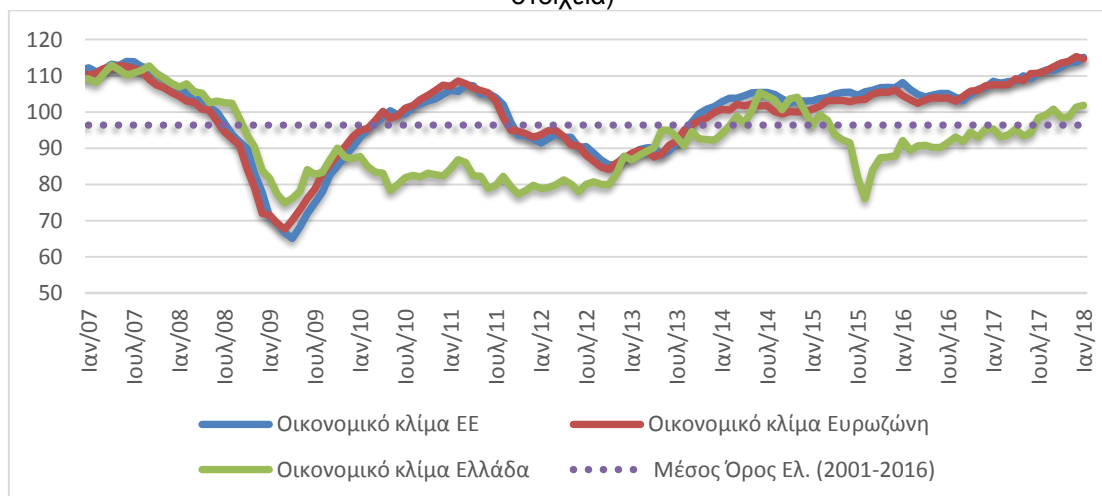
Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
ΕΕ-28	67,2 Μαρ-09	114,1 Ιουν-07	100,2	89,8	94,9	104,4	106,0	105,6	111,7			
Ευρωζώνη	70,0 Μαρ-09	113,5 Ιαν-01	99,6	89,9	93,2	101,3	104,1	104,7	111,3			
Ελλάδα	74,4 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	95,9	80,9	91,6	100,5	89,7	91,8	96,6			
Περιοχή	2017											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	108,0	108,4	108,6	110,0	109,2	110,7	111,6	111,4	112,4	113,6	113,7	115,1
Ευρωζώνη	107,5	107,5	107,5	109,2	108,7	110,6	110,7	111,4	112,5	113,5	114,0	115,3
Ελλάδα	95,3	93,1	93,6	95,2	93,4	94,2	98,4	99,2	100,8	98,5	98,6	101,3
Περιοχή	2018											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	114,7											
Ευρωζώνη	114,7											
Ελλάδα	101,9											

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

² Οι ακραίες τιμές αναφέρονται στην περίοδο 2001-2015, σε όλους τους πίνακες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2016=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη κλίματος) μεταβάλλεται θετικά στην ΕΕ (+27,7 από +22,8 μον.) και την Ευρωζώνη (+26,6 από +23,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης, με τις προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο να ανακάμπτουν μόνο στην ΕΕ.

ΕΛΛΑΔΑ: Οριακή βελτίωση οικονομικού κλίματος, αλλά μικρή επιδείνωση καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος κινείται σε οριακά υψηλότερα επίπεδα τον πρώτο μήνα του νέου έτους σε σχέση με τον Δεκέμβριο, στις 101,9 (από 101,3) μονάδες. **Ο δείκτης ενισχύεται για δεύτερο κατά σειρά μήνα, παραμένοντας στην υψηλότερη επίδοσή του από τον Νοέμβριο του 2014. Στους επιμέρους τομείς της οικονομίας, η ανάκαμψη του δείκτη σε Κατασκευές, Λιανικό Εμπόριο και Βιομηχανία, αντισταθμίζεται εν πολλοίς από την επιδείνωση στις Υπηρεσίες και την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Τους τελευταίους μήνες η οικονομία διέρχεται μια περίοδο σταθεροποίησης και αναμονής μιας νέας κατεύθυνσης. Οι προσδοκίες πολιτών και επιχειρήσεων έχουν ισορροπήσει, αν και σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα βεβαίως σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, καθώς οι μεγάλες αβεβαιότητες που κυριαρχούσαν για την πορεία της χώρας σε βραχυχρόνιο ορίζοντα έχουν περιοριστεί. Ήδη η τρίτη αξιολόγηση ολοκληρώθηκε γρήγορα, ενώ η συζήτηση για την «μεταμνημονιακή» εποχή και τα επιμέρους χαρακτηριστικά της έχει ξεκινήσει. Αυτά τα χαρακτηριστικά θα διαμορφώσουν αντίστοιχα και το οικονομικό περιβάλλον στο επόμενο διάστημα και αναμένεται να επηρεάσουν τις προσδοκίες, είτε αρνητικά είτε θετικά.**

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εμμένουν, παρόλο που οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες συνεχίζουν να είναι αισιόδοξες. Από την άλλη πλευρά, το ισοζύγιο με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα φαίνεται να αποκλιμακώνεται ελαφρώς
- στις **Κατασκευές**, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώνονται, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την απασχόληση
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις είναι πλέον θετικές, όπως άλλωστε σταθερά και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ ο δείκτης εκτιμήσεων για το ύψος των αποθεμάτων σημειώνει μικρή άνοδο
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξασθενούν περεταίρω, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της να κερδίζουν οριακά έδαφος.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** καταγράφεται βελτίωση του ισοζυγίου για τις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας και την πρόθεση αποταμίευσης και επιδείνωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού και την ανεργία

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Οριακή ανάκαμψη επιχειρηματικών προσδοκιών, κυρίως λόγω ήπιας ρευστοποίησης αποθεμάτων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον πρώτο μήνα του νέου έτους οριακά υψηλότερα έναντι του Δεκεμβρίου, στις 98,5 (από 97,7) μονάδες, ανώτερα πάντως και έναντι του αντίστοιχου περυσινού επιπέδου (90,5 μον.). **Μικρές είναι πάντως οι μεταβολές που καταγράφονται στις βασικές μεταβλητές του δείκτη. Έτσι, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εμμένουν, παρόλο που οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες συνεχίζουν να είναι αισιόδοξες. Από την άλλη πλευρά, το ισοζύγιο με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα φαίνεται να αποκλιμακώνεται ελαφρώς.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Ιανουάριο οριακά χαμηλότερα, στις -12 (από -11) μονάδες, με το ¼ των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 11% (από 14%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται οριακά υψηλότερα, στις +18 (από +17) μονάδες, με το 26% των επιχειρήσεων να προβλέπει εκ νέου άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 8% (από 9%) μείωσή της.

γ) Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο υποχωρεί ήπια (+4 από +7 μον.), με το 16% (από 18%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 12% (από 11%) να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφονται τον Ιανουάριο μικτές τάσεις: οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** περιορίζονται (στη -1 από +9 μον. ο δείκτης), οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** παραμένουν επί της ουσίας στα ίδια επίπεδα (+20 από +21 μον. ο δείκτης) και το αρνητικό ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** ανακάμπτει ελαφρά στις -2 (από -5) μονάδες.

ε) Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες (στις +18 από +17 μον. το ισοζύγιο), με το 27% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου άνοδο πωλήσεων το προσεχές χρονικό διάστημα και ένα 9% (από 10%) μείωσή τους. Ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** διαμορφώνεται και πάλι στις +7 μονάδες.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 4,4 (από 4,6), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** διαμορφώνεται εκ νέου στο 70,5%.

ζ) Ο ισοσκελισμένος δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** μεταβάλλεται θετικά, κατά 5 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων το οποίο προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 9% (από 13%), έναντι ενός 4% (από 13%) που αναμένει μείωσή της.

η) Οι **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** υποδηλώνουν σχετική σταθερότητα, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +3 (από +2) μονάδες και το 82% των επιχειρήσεων να μην αναμένει και πάλι μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Θ) Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται ανά τρίμηνο στην έρευνα, οι **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** βελτιώνονται τον Ιανουάριο σε σύγκριση με τον Οκτώβριο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +7 (από +2) μονάδες. Το 17% (από 15%) των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει πτώση των νέων παραγγελιών του, έναντι ενός 9% (από 16%) που δηλώνει αυξημένες νέες παραγγελίες.

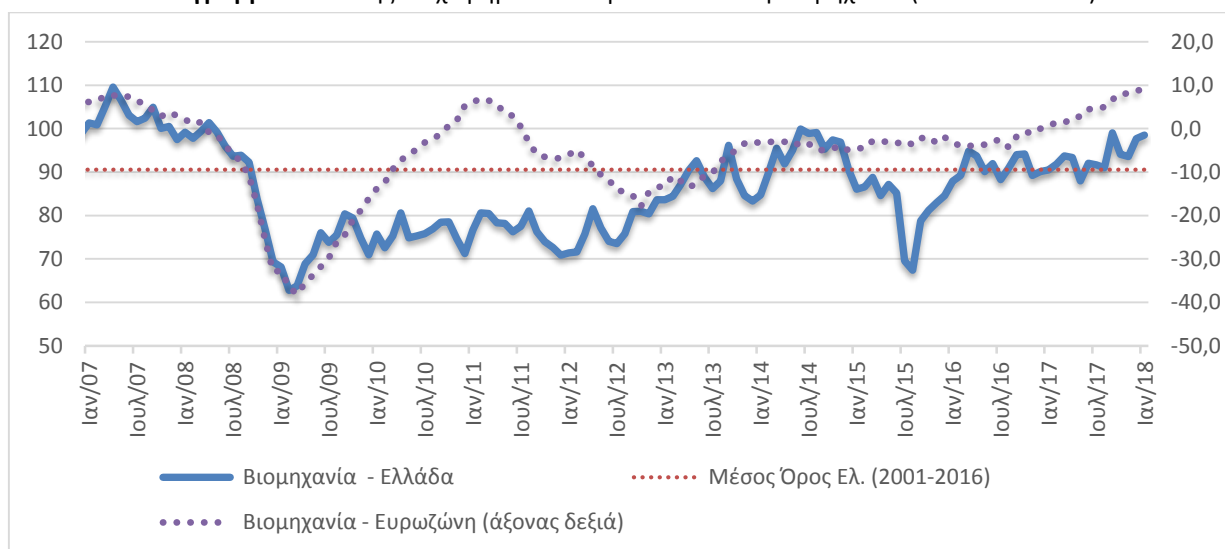
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Βιομηχανία (1996-2006=100)		Min	Max		2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017	
		62,8 Φεβ-09	109,5 Απρ-07		90,2	87,8	94,6	81,9	91,2	93,0	
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
90,5	91,8	93,7	93,3	88,0	92,0	91,6	91,0	99,0	94,1	93,6	97,7
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
98,5											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

ι) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το 44% (από 46%) των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η επιχειρηματική λειτουργία του είναι απρόσκοπτη, ενώ από τις υπόλοιπες, ένα 31% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και το 17% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια.

κ) Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις των ερωτηθέντων επιδεινώνονται ελαφρά έναντι του προηγούμενου τριμήνου ως προς την εγχώρια αγορά (+10 από +12 μον. ο δείκτης) και τις λοιπές αγορές (+6 από +9 μον. το ισοζύγιο) και οριακά ως προς την αγορά της ΕΕ (+6 από +7 μον. ο δείκτης).

λ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους τους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται άνοδος στους σχετικούς δείκτες σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου προς τις λοιπές χώρες (+22 από +17 μον.), τις χώρες της ΕΕ (+25 από +16 μον. ο δείκτης.) και τις Βαλκανικές χώρες (+14 από +8 μον.).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι ανοδικές και στις τρεις κατηγορίες. Πιο συγκεκριμένα ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** βελτιώνεται φθάνοντας στις 97,3 (από 95,7) μονάδες λόγω μείωσης των αποθεμάτων, ήπιας ανόδου στο ισοζύγιο παραγγελιών και βελτίωσης των προβλέψεων για την παραγωγή. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης ανέρχεται στις 100,2 (από 105,3) μονάδες, κυρίως λόγω σημαντικής ρευστοποίησης αποθεμάτων. Τέλος στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, ο δείκτης κινείται στις 100,7 (από 98,2) μονάδες, με σημαντικά βελτιωμένες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Σημαντική ανάκαμψη προσδοκιών, εκπορευόμενη από τα Δημόσια Έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές κινείται ανοδικά τον Ιανουάριο, φθάνοντας στις 55 (από 40,3) μονάδες, χαμηλότερα πάντως έναντι της αντίστοιχης περυσινής επίδοσης (58,1 μον.). **Σε κλαδικό επίπεδο, η τάση είναι πτωτική στις Ιδιωτικές Κατασκευές, αλλά έντονα ανοδική στα Δημόσια Έργα. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώνονται, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την απασχόληση.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης των -75 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων αμβλύνεται τον Δεκέμβριο στις -69 μονάδες, με το 72% (από 78%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών του το επόμενο τρίμηνο. Στις **προβλέψεις για την απασχόληση**, ο σχετικός αρνητικός δείκτης αμβλύνεται επίσης στις -27 (από -48) μονάδες, με το 43% (από 51%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωση των θέσεων εργασίας στον τομέα και το 17% (από 3%) άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων περιορίζεται αισθητά στις -25 (από -49) μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται κατά έναν, στους 8,3. Στο πεδίο των τιμών, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες περιορίζονται (στις -23 από -30 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, το 8% (από 11%) από τις ερωτηθείσες επιχειρήσεις αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 31% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση και το 41% την ανεπαρκή χρηματοδότηση ως βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Καθοδικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, στις 66,8 (από 68,6) μονάδες, κατώτερα έναντι του αντίστοιχου περυσινού του επιπέδου (77,5 μον.). Ο δείκτης πρόβλεψης για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών κερδίζει έδαφος και διαμορφώνεται στις -46 (από -49) μονάδες, ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου επιδεινώνονται (στις -18 από -9 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων κινούνται ανοδικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +28 (από -15) μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται στους 5,9 (από 3,6). Στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εξομαλύνονται, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -17 (από -25) μονάδες. Τέλος, παραμένει στο 11-12% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία

τους. Από τις υπόλοιπες, το 58% δηλώνει την ανεπάρκεια χρηματοδότησης και το 27% τη χαμηλή ζήτηση.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** διαμορφώνεται αισθητά υψηλότερα τον Ιανουάριο συγκριτικά με τον Δεκέμβριο, στις 49,3 (από 28,3) μονάδες, επίπεδο οριακά υψηλότερο έναντι του αντίστοιχου περυσινού. Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο δείκτης των -86 μονάδων κινείται στις -79 μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται σημαντική άνοδος στο σχετικό ισοζύγιο, το οποίο και διαμορφώνεται στις -31 (από -62) μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, το 52% (από 65%) αναμένει λιγότερες θέσεις απασχόλησης, με το 21% (από 2%) να προβλέπει αύξησή τους. Στις υπόλοιπες μεταβλητές, ο δείκτης για τις εκτιμήσεις του επιπέδου των τρεχουσών εργασιών των επιχειρήσεων αυξάνεται στις -48 (από -61) μονάδες, ενώ στο πεδίο των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο των -32 μονάδων κερδίζει 8 μονάδες. Τέλος, μειώνεται στο 6% (από 11%) το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 33% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 34% τη χαμηλή χρηματοδότηση και το 24% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως τα κυριότερα επιχειρηματικά προσκόμματα.

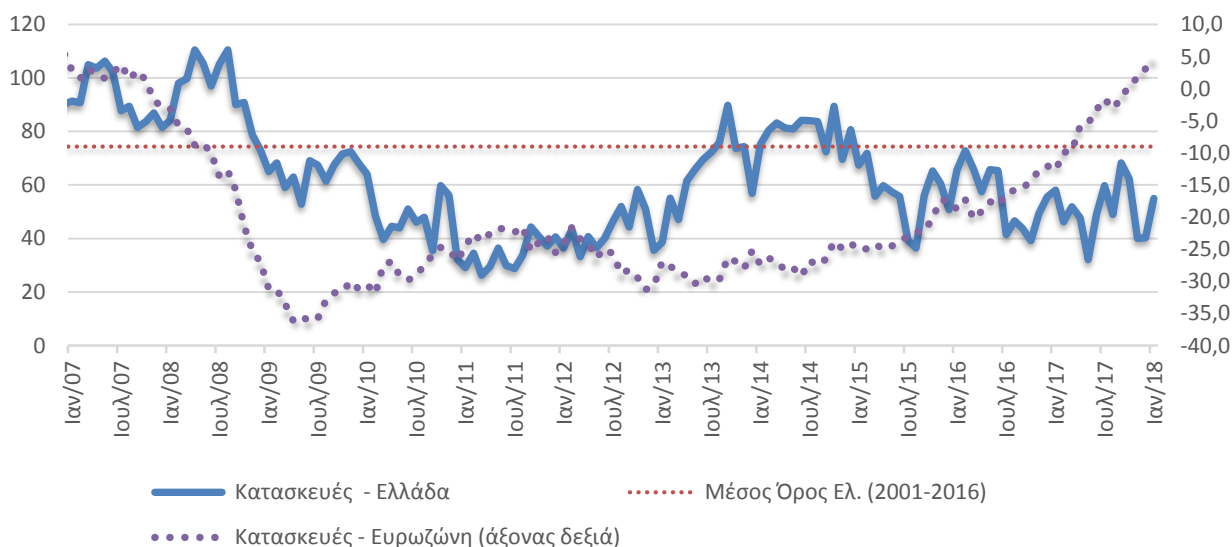
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας			Ακραίες τιμές		Μέσος όρος						
Κατασκευές (1996-2006=100)			Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017	
			26,3 Μαρ-11	123,8 Σεπ-03	73,5	65,0	80,4	56,4	55,7	50,4	
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
58,1	46,2	51,8	41,6	32,1	49,1	59,8	49	68,2	62,3	40,0	40,3
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
55.0											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Ανάκαμψη στις επιχειρηματικές προσδοκίες, με βελτίωση στις τρέχουσες πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** κινείται σε υψηλότερα επίπεδα τον Ιανουάριο σε σχέση με τον Δεκέμβριο, στις 95,7 (από 92,7) μονάδες, χαμηλότερα πάντως σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (102,5 μον.). Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, **οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις είναι πλέον θετικές, όπως άλλωστε σταθερά και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ ο δείκτης εκτιμήσεων για το ύψος των αποθεμάτων σημειώνει μικρή άνοδο.** Αναλυτικά, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους αλλάζουν και πάλι τάση, με τον σχετικό δείκτη να κινείται σε θετικό πεδίο τιμών, στις +7 (από -6) μονάδες και το 43% (από 37%) των επιχειρήσεων να δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι ενός 36% (από 42%) που αναφέρει το αντίθετο. Οι αισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο παραμένουν στα ίδια επίπεδα περίπου (στις +18 από +19 μον. το ισοζύγιο), με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να υποδηλώνουν ήπια κλιμάκωση (+9 από +7 μον. ο δείκτης). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, καταγράφεται θετική τάση, καθώς το σχετικό ισοζύγιο από τις -2 μονάδες κινείται στη +1 μονάδα, ενώ θετικές είναι και οι προβλέψεις για την απασχόληση (στις +12 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης κινείται στις +3 (από +4) μονάδες, με το 82% (από 88%) να αναμένει σταθερότητα.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** αυξάνεται τον Ιανουάριο στις 76,3 (από 74,2) μονάδες, σε πολύ χαμηλότερη επίδοση πάντως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή (116,3 μον.). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αμβλύνονται, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -8 (από -17) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες, με το ισοζύγιό τους να κινείται στις -4 (από -5) μονάδες. Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο αντίστοιχος δείκτης υποδηλώνει μικρή κλιμάκωση (+16 από +14 μον.), ενώ στις προβλέψεις για παραγγελίες προς προμηθευτές σημειώνεται σημαντική θετική αλλαγή τάσης στο σχετικό δείκτη (+10 από -5 μον.). Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου παραμένουν θετικές και κερδίζουν ελαφρά έδαφος (+12 από +10 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, ο δείκτης πρόβλεψης των τιμών κινείται στις -5 (από +14) μονάδες.

Ανοδικά κινείται τον Ιανουάριο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, φθάνοντας στις 105 (από 95) μονάδες, υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (81,1 μον.). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, βελτιώνονται κατακόρυφα οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, ενώ αντίθετα, οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία τους μεταβάλλονται αρνητικά (+4 από +12 μον. το ισοζύγιο), με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να υποδηλώνουν έντονη κλιμάκωση (+29 από +11 μον. ο δείκτης). Οι προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο κινούνται ανοδικά (στις +17 από -4 μον. το ισοζύγιο), με τις προσδοκίες για την απασχόληση να βελτιώνονται επίσης (+12 από +5 μον. ο δείκτης). Τέλος ως προς τις τιμές, οι σχετικές προβλέψεις υποδηλώνουν αύξηση (+17 από -10 μον. το ισοζύγιο).

Άνοδο καταγράφουν τον Ιανουάριο και οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 98,8 (από 90,2) μονάδες, υψηλότερα σε

σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (71,7 μον.). Το αρνητικό ισοζύγιο για τις τρέχουσες πωλήσεις αμβλύνεται (στις -2 από -17 μον.), ενώ οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου κινούνται έντονα ανοδικά (+32 από +20 μον. ο δείκτης). Ο δείκτης των αποθεμάτων κινείται στη +1 (από +2) μονάδα, ενώ στις προβλέψεις παραγγελιών προς προμηθευτές, το σχετικό ισοζύγιο των +2 μονάδων ανακάμπτει στις +16 μονάδες. Αισιοδοξία καταγράφεται και στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου κινείται στις +15 (από +12) μονάδες, με το 23% (από 15%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο. Τέλος, στις τιμές, σχεδόν όλοι (97%) προσδοκούν σταθερότητα.

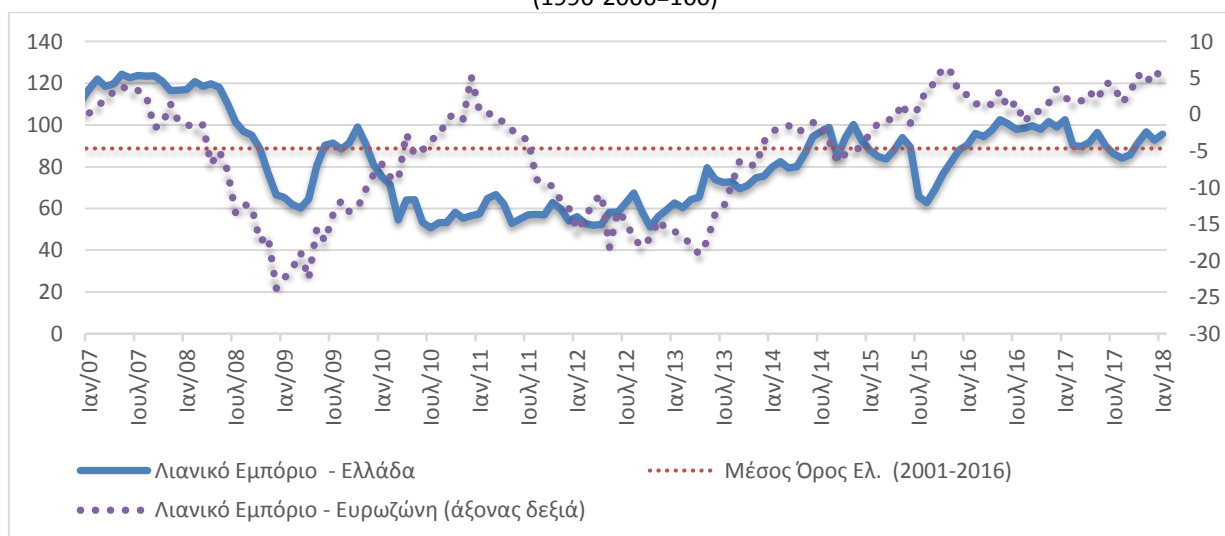
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Min	Max		2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017	
		50,8 Ιουλ-10	124,3 Μαι-07		88,6	70,2	89,1	81,0	98	91,4	
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
102,5	90,1	89,6	91,7	96.4	90,0	86,1	84,2	85,7	91.5	96,7	92,7
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
95,7											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Σημαντική βελτίωση σημειώνουν τον Ιανουάριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, με τον σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 115,2 (από 108,8) μονάδες, στην ίδια επίδοση έναντι της αντίστοιχης περσινής (115,6 μον.). Το θετικό ισοζύγιο στις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου τριπλασιάζεται στις +33 μονάδες, ενώ το αντίστοιχο στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου χάνει 3 μονάδες (στις +30 μον.). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης παραμένει στις +6 μονάδες, με τις θετικές προβλέψεις για την απασχόληση να υποχωρούν (στις +2 από +17 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, η τάση είναι αρνητική

(-9 από -4 μον. το ισοζύγιο), ενώ τέλος, στις προβλέψεις των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο κινείται στις +15 (από +9) μονάδες.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** υποχωρούν τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 94,7 (από 100,3) μονάδες, σε ελαφρώς χαμηλότερη επίδοση από την αντίστοιχη περσινή (97,6 μον.). Από τα επιμέρους στοιχεία, ο δείκτης τρεχουσών πωλήσεων χάνει 14 μονάδες (στις -2 μον.), ενώ οι αισιόδοξες προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου βρίσκονται υποτονικότερες, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις +24 (από +31) μονάδες. Ο ισοσκελισμένος δείκτης στις εκτιμήσεις για το τρέχον ύψος των αποθεμάτων χάνει μία μονάδα, ενώ το ισοζύγιο των +11 μονάδων στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές αυξάνεται κατά 13 μονάδες. Πτώση παρουσιάζουν οι προβλέψεις για την απασχόληση (στις +19 από +22 μον. το ισοζύγιο), ενώ στις τιμές, το ισοσκελισμένο ισοζύγιο κερδίζει 2 μονάδες.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Συνεχίζεται η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών με εξασθένηση της τρέχουσας ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** υποχωρεί και τον Ιανουάριο, για **πέμπτο κατά σειρά μήνα**, και διαμορφώνεται στις 82,2 (από 84,6) μονάδες, σε υψηλότερα πάντως επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά (78,5 μονάδες). **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξασθενούν περαιτέρω, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της να κερδίζουν οριακά έδαφος.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μειώνεται κατά 6 μονάδες και ισοσκελίζεται, ενώ ισοσκελισμένο εμφανίζεται και το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (από +5 μον.). Θετικές και ελαφρώς ενισχυμένες βρίσκονται οι προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου (στις +8 από +6 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με τις προβλέψεις για την απασχόληση να μεταβάλλονται επίσης θετικά (+2 από -3 μον. ο σχετικός δείκτης). Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -5 (από -7) μονάδες, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία κινείται στο 29% (από 23%) του συνόλου. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 34% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 15% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 18% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών έλαβαν χώρα οι εξής μεταβολές:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** κινείται πτωτικά τον Ιανουάριο, στις 86,2 (από 94,1) μονάδες, σε ελαφρώς χαμηλότερο επίπεδο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (88,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων χάνουν έδαφος (στις -11 από +18 μον. το ισοζύγιο), ενώ και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, ο σχετικός δείκτης μειώνεται κατά 8 μονάδες και ισοσκελίζεται. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση μεταβάλλονται πάντως θετικά κατά 10 μονάδες (στις -4 μον. το ισοζύγιο), όπως και το ισοζύγιο απασχόλησης του κλάδου (+4 από -5 μον.). Ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στη +1 (από -8) μονάδα, ενώ τέλος, αυξάνεται στο 32% (από 23%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το

32% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 11% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 25% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Περαιτέρω ανάκαμψη σημειώνει τον πρώτο μήνα του νέου έτους ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), φθάνοντας στις 98 (από 86,5) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με πέρυσι (75,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται σημαντικά, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις +23 (από +7) μονάδες, ενώ στην ίδια τιμή διαμορφώνεται και ο δείκτης στις εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης (από -4 μον.). Σχετικά με τις προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης πορείας της ζήτησης, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +42 (από +39) μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται άνοδος, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις +19 (από +11) μονάδες, ενώ στις προσδοκίες για τις τιμές, ο δείκτης των -7 μονάδων ανέρχεται τον Ιανουάριο στις +8 μονάδες. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία διαμορφώνεται στο 31% (από 14%), με τις μισές επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα, το 8% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 12% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

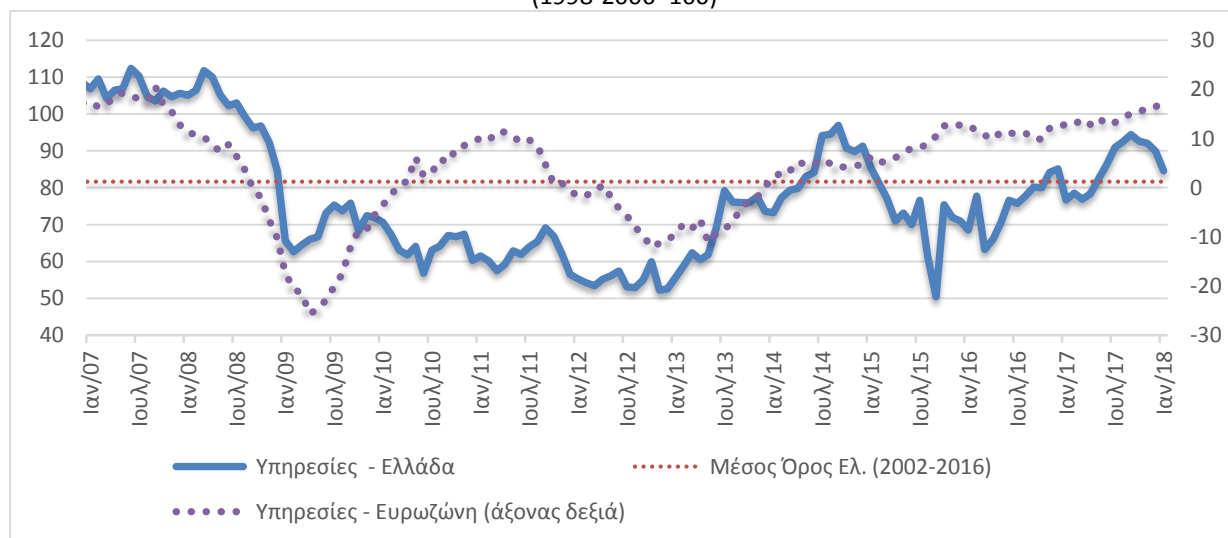
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Min	Max		2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017	
		53,4 Φεβ-12	122,5 γ' τρίμ. 01		81,8	70,4	87,2	68,5	76,1	86,6	
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
78,5	76,9	78,3	82,4	86,3	90,9	92,5	94,4	92,6	92,1	89,9	84,6
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
82,2											

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Χαμηλότερα κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, ο οποίος φθάνει στις 63,3 (από 66,8) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα περσινά (54 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διευρύνεται κατά 4 μονάδες (στις -26 μον.), ενώ στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται επίσης επιδείνωση (-16 από -12 μον. το ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης εξασθενούν (-11 από -6 μον. ο δείκτης), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται βελτίωση στο σχετικό ισοζύγιο (στις -7 από -18 μον.). Οι προσδοκίες για τις τιμές είναι αποπληθωριστικές (στις -11 από -8 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, παραμένει στο 21% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 35% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το ¼ την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 14% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια λειτουργίας του.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** κινείται πτωτικά, στις 71,9 (από 79,1) μονάδες, σε ελαφρώς χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό (74,9 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται (στις +9 από +3 μον. ο δείκτης), αλλά αντίθετα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (-24 από +5 μον. ο δείκτης) και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης επιδεινώνονται (+9 από +15 μον. ο δείκτης). Στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου σημειώνεται μικρή οριακή άνοδος (-7 από -8 μον. ο δείκτης), ενώ ως προς τις προσδοκίες για τις τιμές, η αποπληθωριστική τάση εντείνεται (-22 από -13 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 27% των επιχειρήσεων δηλώνει και πάλι απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 24% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 22% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως τα κυριότερα προσκόμματα στη λειτουργία του.

Στα ίδια επίπεδα παραμένουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές** τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 87,4 (από 88,1) μονάδες, σε ανώτερη τιμή σε σχέση με πέρυσι (79,7 μον.). Το ισοζύγιο των +9 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μειώνεται οριακά κατά 2 μονάδες, ενώ ο δείκτης εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση ισοσκελίζεται (από +6 μον.). Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης σημειώνεται θετική μεταβολή των 5 μονάδων (στις +7 μον. το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου η τάση είναι επίσης ανοδική (+11 από -2 μον. το ισοζύγιο). Ο δείκτης των τιμών ισοσκελίζεται (από -13 μον.), ενώ τέλος, το 43% των επιχειρήσεων δηλώνει ξανά ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, με το 35% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 11% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 8% τους λοιπούς παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία τους.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ**Μικρή ανάσχεση καταναλωτικής εμπιστοσύνης, ελαφρώς πιο απαισιόδοξες προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας και την ανεργία**

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο σε οριακά χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με τον Δεκέμβριο, στις -51 (από -50,3) μονάδες, που ωστόσο είναι η δεύτερη καλύτερη επίδοση από τον Ιούνιο του 2015. **Ύστερα από εννέα μήνες σχεδόν συνεχούς ανόδου, η ήπια αρνητική εξέλιξη του δείκτη τον πρώτο μήνα του 2018 φαίνεται να αφομοιώνει αυτή τη σημαντική βελτίωση, της τάξης των 23 μονάδων, που έλαβε χώρα στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Άλλωστε, κατόπιν της ουσιαστικής ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολόγησης του τρέχοντος Προγράμματος και δεδομένου ότι δεν σημειώθηκαν θετικές, αλλά ούτε και αρνητικές πολιτικοοικονομικές εξελίξεις, δεν υφίσταται κάποιο γεγονός που να ωθήσει έντονα το δείκτη προς κάποια κατεύθυνση.** Οι καταναλωτές στην Ελλάδα παραμένουν οι πλέον απαισιόδοξοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ακολουθούν η Βουλγαρία (-22,4 από -23,6), η Ρουμανία (-26,4 από -25,1), η Κροατία (-12,4 από -13,8) και η Ουγγαρία (-8,7 από -7,7). Ο μέσος δείκτης στην Ευρώπη διαμορφώθηκε στις +0,4 (από -0,6) μονάδες και στην Ευρωζώνη στις +1,3 (από +0,5) μονάδες. Ανοδική τάση σημειώνεται τον Ιανουάριο σε 16 (από 12 τον Δεκέμβριο) χώρες, ενώ θετικό πρόσημο διατηρούν 16 χώρες: οι σκανδιναβικές (Δανία, Σουηδία, Φινλανδία), το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, η Τσεχία, η Γερμανία, η Μάλτα, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Κύπρος και η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Σλοβενία και η Πολωνία. Αναλυτικά:

- **Οριακή βελτίωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώνονται τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -44,6 (από -45,2) μονάδες. Το 56-57% των νοικοκυριών αναμένει εκ νέου ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 6% (από 4%) προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +1,1 και -0,5 μονάδες.

- **Επιδείνωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επιδεινώνεται τον Ιανουάριο και να διαμορφώνεται στις -46,5 (από -42,5) μονάδες. Το 63% (από 60%) των καταναλωτών προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 9-10% το οποίο αναμένει εκ νέου ελαφρά βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +0,1 και +5,7 μονάδες.

- **Μικρή ανάκαμψη στην πρόθεση για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες ανακάμπτει τον Ιανουάριο και διαμορφώνεται στις -75,9 (από -77,5) μονάδες. Το 90% (από 92%) των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 8-9% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +1,8 και -1,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Πιο απαισιόδοξες προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες αυξάνεται τον Ιανουάριο στις +37,1 (από +36,1) μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας διαμορφώνεται εκ νέου στο 55% (από 56%), με το 15% των ερωτηθέντων να αναμένει εκ νέου ελαφρά ή αισθητή μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +1,5 και -1,3 μονάδες.

- **Εξομαλύνονται οι πληθωριστικές προσδοκίες**

Πτωτικά κινούνται τον πρώτο μήνα του νέου έτους οι προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +9,4 (από +13,3) μονάδες. Το 43% των νοικοκυριών προβλέπει εκ νέου άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 35% (από 33%) αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +23,2 και +19,6 μονάδες.

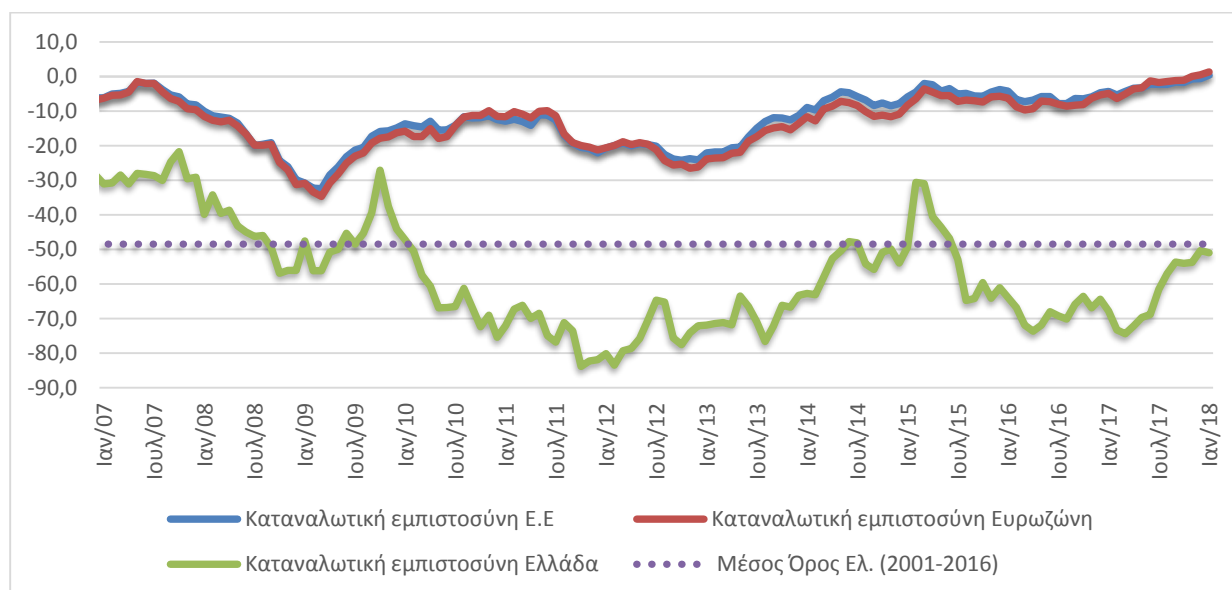
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2017	2011	2013	2014	2015	2016	2017			
ΕΕ-28	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-11,7	-15,6	-16,7	-7,2	-4,4	-6,3	-2,7			
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,0	-14,4	-18,7	-10,2	-6,2	-7,7	-2,5			
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-49,0	-74,1	-69,4	-54,0	-50,7	-68,0	-63,0			
Περιοχή	2017											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-4,3	-5,3	-4,3	-3,4	-3,3	-2,2	-2,3	-2,3	-1,6	-1,7	-0,7	-0,6
Ευρωζώνη	-4,9	-6,4	-5,1	-3,6	-3,3	-1,3	-1,7	-1,5	-1,2	-1,1	0,0	0,5
Ελλάδα	-67,8	-73,3	-74,4	-72,2	-69,7	-68,8	-61,5	-57,0	-53,7	-54,0	-53,8	-50,3
Περιοχή	2018											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	0,4											
Ευρωζώνη	1,3											
Ελλάδα	-51,0											

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση κάθε μεγέθους υπερτερεί του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfi

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfi

• Βελτίωση στην πρόθεση για μείζονες αγορές

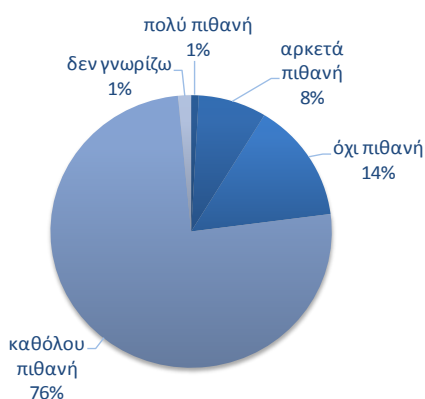
Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) βελτιώνεται τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -48,3 (από -51,5) μονάδες. Το 61% των καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 4% (από 3%) αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώνονται στις -14 μονάδες στην ΕΕ και στις -16 μονάδες στην Ευρωζώνη.

• Μικρή αύξηση του ποσοστού των καταναλωτών που δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί»

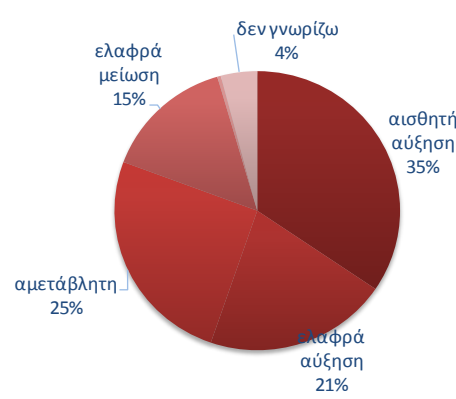
Ως προς τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» παραμένει τον Ιανουάριο στο 63-64%, ενώ σχεδόν σταθερό στο 12-13% διατηρείται και το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αντιστοιχούν και πάλι στο 9% του συνόλου, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» αυξάνονται ελαφρώς, στο 15% (από 13%).

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

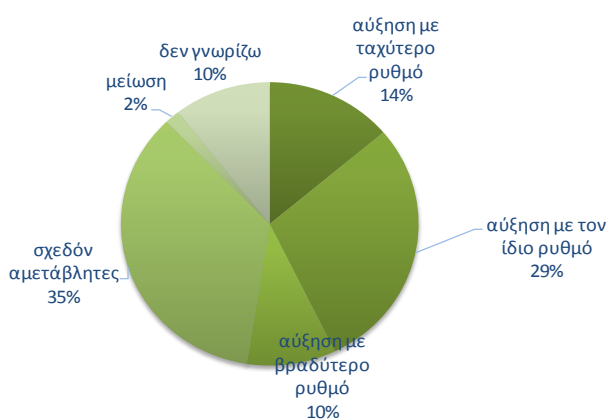
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

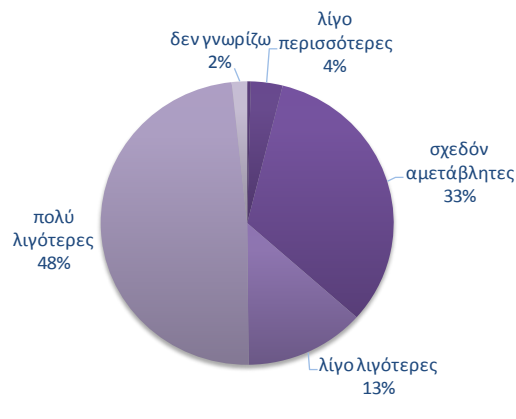
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE

Τον Ιανουάριο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα ζητήματα** σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικά:

- Ανοδικά κινείται σε σχέση με τον Οκτώβριο η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -92,8 (από -93,2) μονάδες.

Αυτή η επίδοση παραμένει δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι και διαμορφώνονται στις -64,9 (από -64,3) και τις -70,7 (από -70,2) μονάδες, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 90% (από 92%) των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι δεν είναι καθόλου πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός του προσεχούς 12μήνου.

- Στα ίδια επίπεδα παραμένει τον Ιανουάριο σε σχέση με τον Οκτώβριο η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -95,7 μονάδες, σε χειρότερη επίδοση από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώνονται στις -82,4 (από -82,5) και τις -86,8 (από -87) μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 1% των νοικοκυριών εγχωρίως δηλώνει ότι ίσως να προβεί σε αγορά / κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Βελτίωση καταγράφει τον Ιανουάριο ο δείκτης της πρόθεσης πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, ο οποίος διαμορφώνεται στις -84,4 (από -87,8) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώνονται στις -50,9 (από -50,8) στην ΕΕ και στις -54 (από -54,3) μονάδες στην Ευρωζώνη. Το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές δαπάνες αυτού του είδους το επόμενο χρονικό διάστημα αυξάνεται στο 5,2% (από 4,6%).